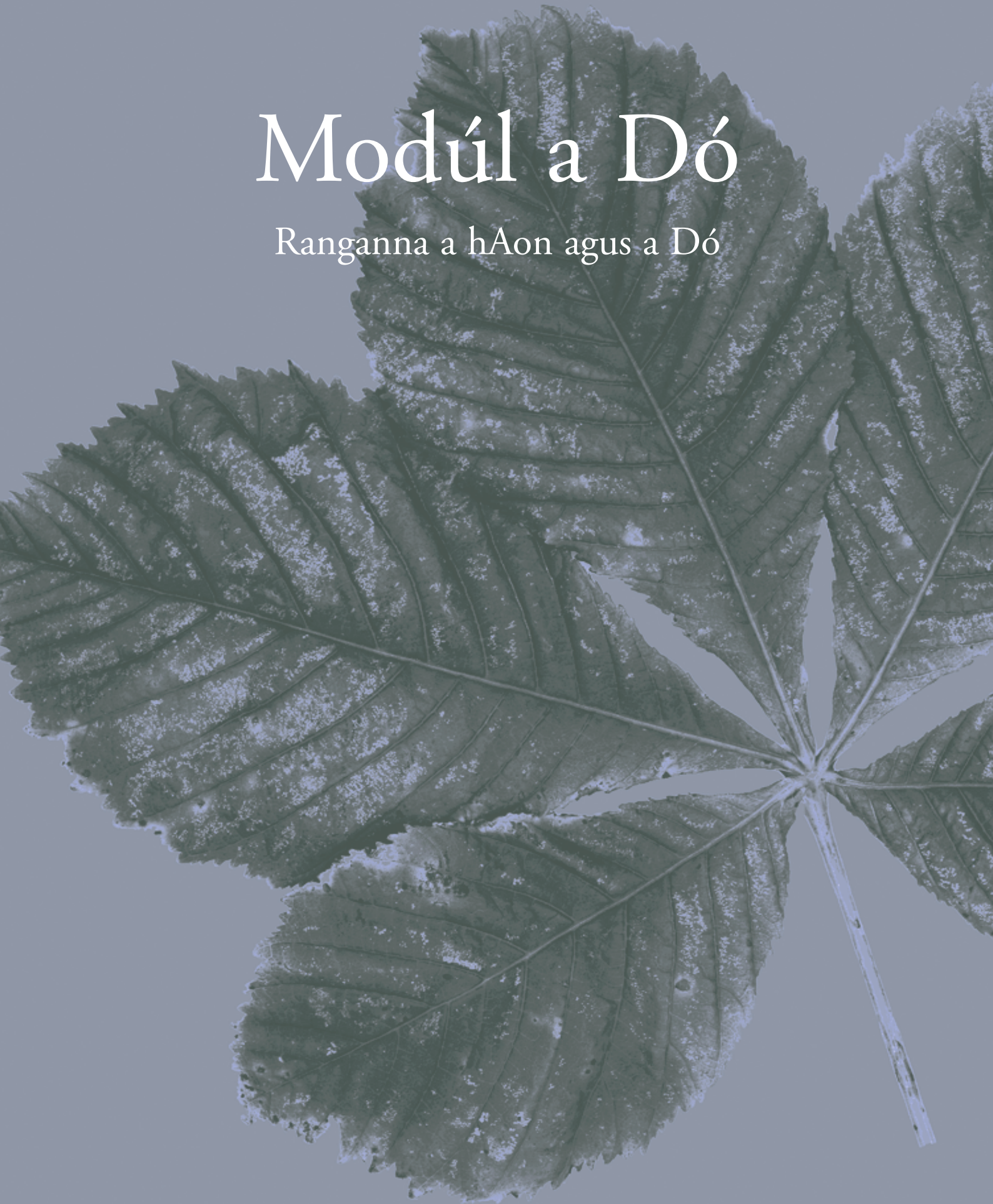

Modúl a Dó

Ranganna a hAon agus a Dó

Lá na gCrann
Tree
Day

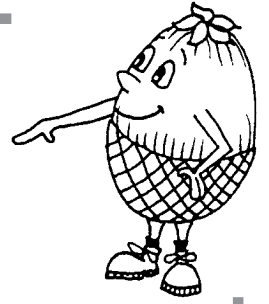
Modúl a Dó

Ranganna a hAon agus a Dó

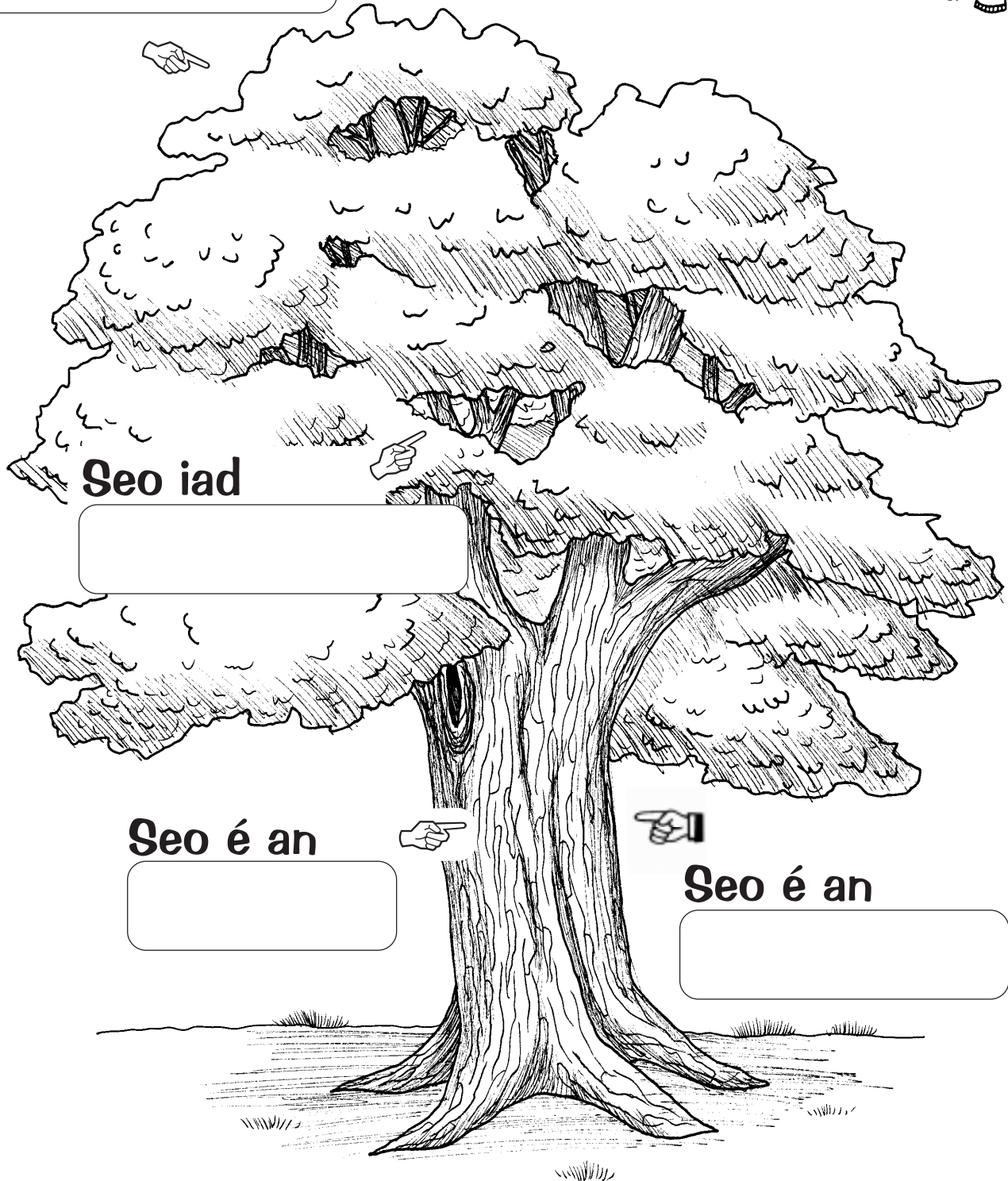
Clár

Codanna an chrainn	Bileog Oibre	1-3
Torthaí agus síolta, bia don fhiadhúlra	Bileog Oibre	4-5
Ag cur Síolta	Bileog Oibre	6
Scaipeadh síolta ag ein agus ainmhithe	Bileog Oibre	7
Biashlabhraí	Bileog Oibre	8-9
Tá solas de dhíth ar phlandaí chun fáis – Tástáil	Bileog Oibre	10
Turas Dúlra	Bileog Oibre	1-12
Na Crainn thart orainn	Bileog Oibre	13

Codanna an Chrainn

Seo iad

Seo iad

Seo é an

Seo é an

Banc Focal

coirt

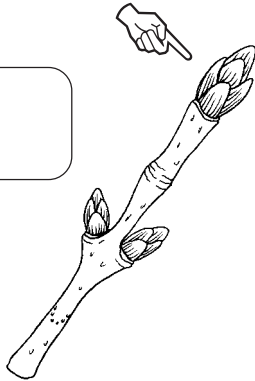
craobha

stoc

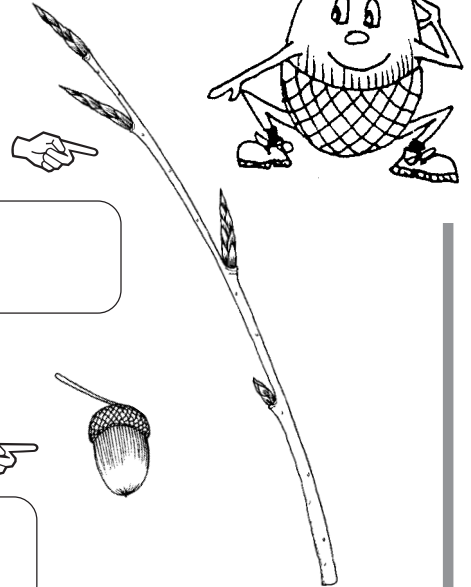
duilleoga

Codanna an Chrainn

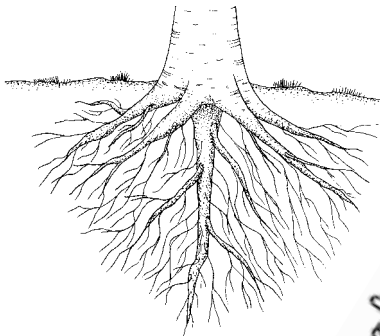
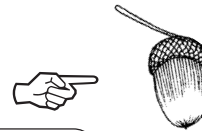
Seo

Seo

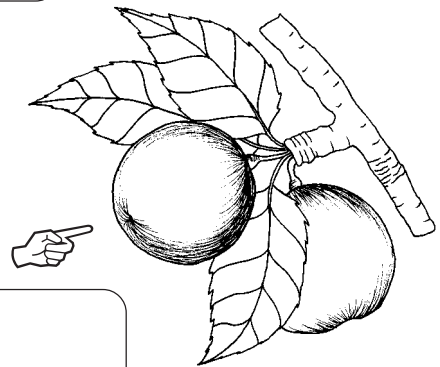
Seo

Seo iad

Seo

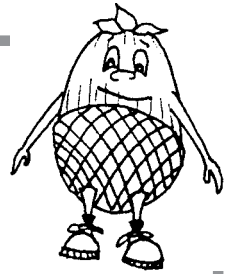
Feach ar phictiúr crainn nó ar chrann beo.
Cuir an focal ceart i ngach abairt.

- Coinníonn na _____ an crann sa talamh.
- Tá dath glas ar na _____.
- Is í an _____ craiceann an chrainn.
- Déanann éin a neadacha sna crainn _____.

Banc Focal

Fréamhacha duilleoga craobhóga duilleog
toradh síol coirt bachlóg Craobha

Codanna an Chrainn

Tá dath glas ar **dhuilleoga**. Déanann siad bia don chrann.

Teann uisce ó na fréamhacha suas an stoc go dtí na duilleoga.

Is í an **choirt** craiceann an chrainn. Téann sí timpeall ar an stoc ar fad.

Is é an **stoc** an chuid is láidre den chrann. Coinníonn sé na craobha in airde.

Tagann **bia** ó na duilleoga síos tríd an gcoirt go dtí na fréamhacha.

Coinníonn **fréamhacha** an crann sa talamh le nach féidir leis an ghaoth an crann a leagan.

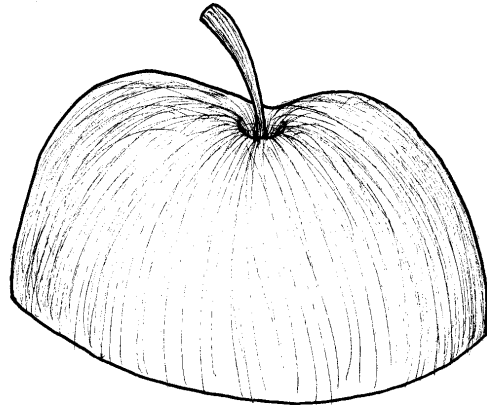
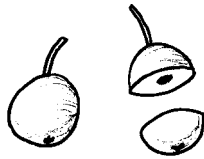
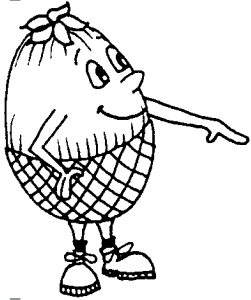
Faigheann cranna a chuid **uisce** ó na fhréamhacha.

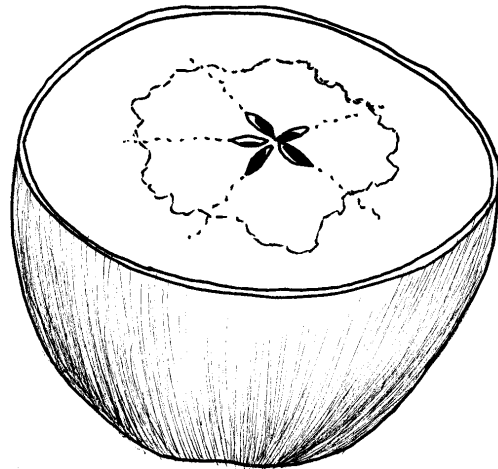
Cuir lipéad leis an bpictiúr agus dathaigh é.

Torthaí agus Síolta

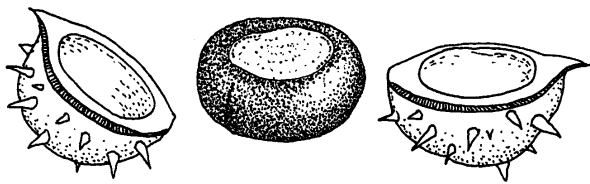
Faightear síolta laistigh torthaí.

Caor Cuilinn

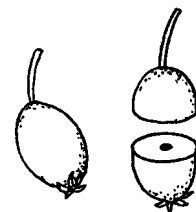

Úll

Castán

Is bia do na hainmhithe
allta na torthaí seo.

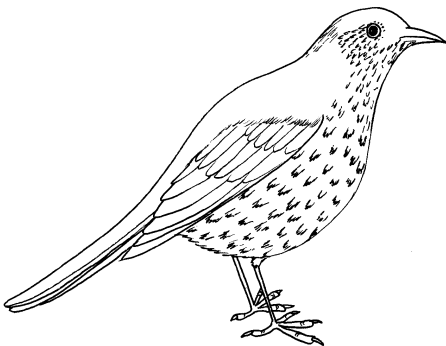
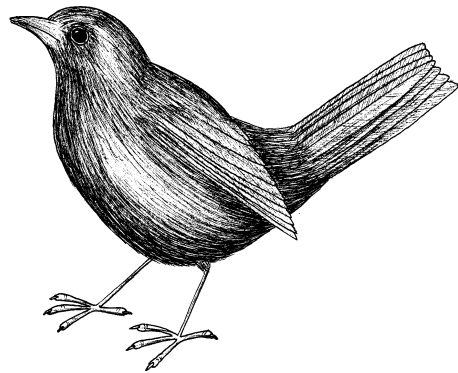
Sceachóir

Torthaí agus Síolta

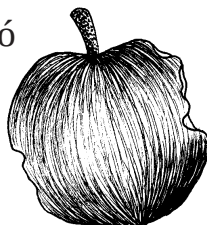
Líon isteach
gach pictiúr
le dathanna.

- ☞ Itheann an lon dubh **sceachóirí**.
- ☞ Itheann an smólach caora cuilinn.
- ☞ Is bia iad úlla do na gráinneoga.
- ☞ Itheann an luch dearcain.

Cuir Lipéad ar gach pictiúr
leis an mbia ceart.

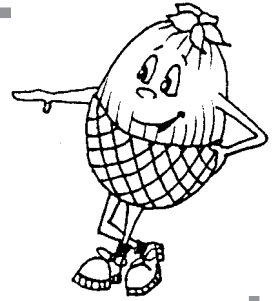
Bain úsáid as
leabhar tagartha nó
postaer chun
deimhin a
dhéanamh de go
bhfuil do chuid
dathanna ceart.

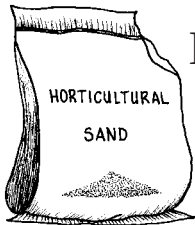
Ag Fás Síolta

Déan é seo san Fhómhar

Beidh na rudaí seo ag teastáil uait:

Próca bláthanna nó cartán glan bainne

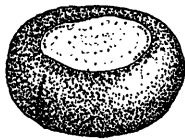
Múirín potaithe (gan aon mhóin iontu más féidir
chun ár bportaigh a shabháil)

Gaineamh gairneoireach.

Beidh síolta ag teastáil uait chun iad a chur.

Roghnaigh na cinn atá easca a fhás.

castán

dearcán

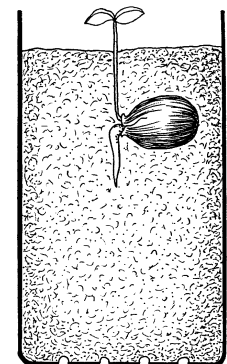
an oll

cnó féa

Treoracha

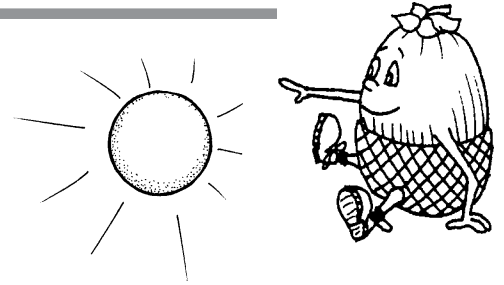
- Déan poill i mbun an chartáin le peann luaidhe.
- Cuir lipéad ar an gcartán le d'ainm, ainm an tsíl agus an dáta.
- Cuir roinnt gainimh sa chartán.
- Líon suas an cartán le múirín. Déan é a mheascadh go maith.
- Cuir an síol isteach sa mhúirín. Brúigh síos é go dtí a dhoimhneacht féin.
- Cuir roinnt bheag uisce ar an ithir.

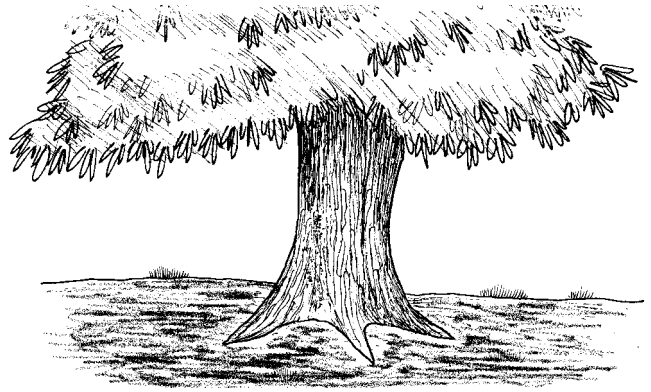
Fág an soitheach ar leac fuinneoige. Cuir uisce air mar is gá.
Ba chóir go dtosnódh an crann ag fás i mí Márta.

Scaipeadh Síolta

Teastaíonn **solas** ó shíolta chun go bhfásfaidh siad suas mar chrainn nua..

Níl go leor solais **faoin** gcrann, áit inar cruthaíodh iad, chun go bhfásfaidh siad ann.

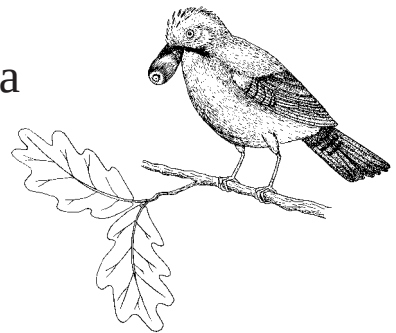

Teastaíonn ó shíolta éalú **ón** gcrann bunaidh chun go bhfásfaidh siad suas

Conas is féidir leis na síolta éalú ón gcrann bunaidh.

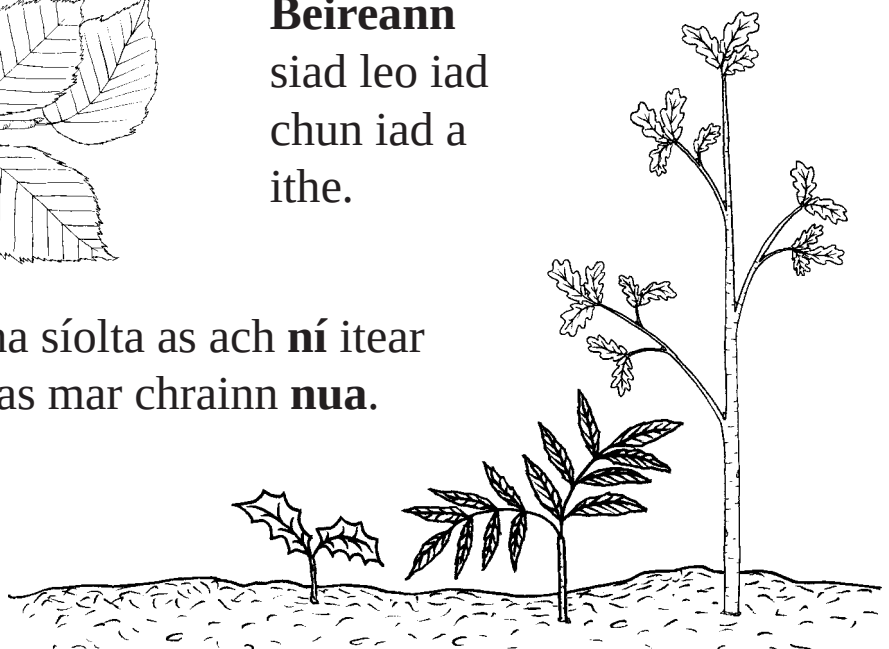

Teastaíonn síolta ó na **héin** agus na **hainmhithe** mar bhia.

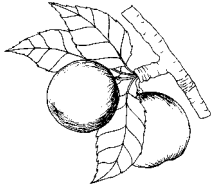
Beireann siad leo iad chun iad a ithe.

Beirtear roinnt de na síolta as ach **ní** itear iad. Fásann siad suas mar chrainn **nua**.

Biashlabhraí

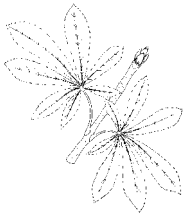
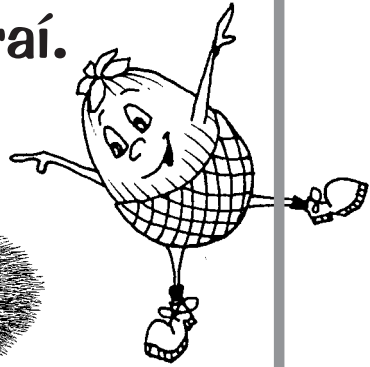
Líon isteach na bearnaí sna biashlabhraí.

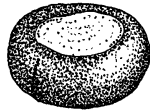
crann

úll

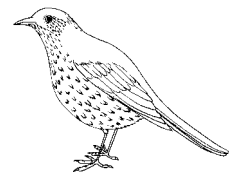
crann cnó
capaill

castán

cuileann

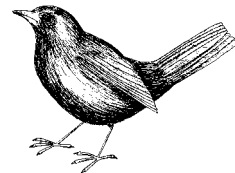
smólach

sceach Gheal

sceachóir

Banc focal

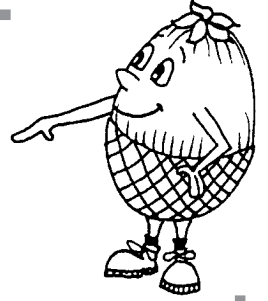
luch

lon dubh

gráinneog

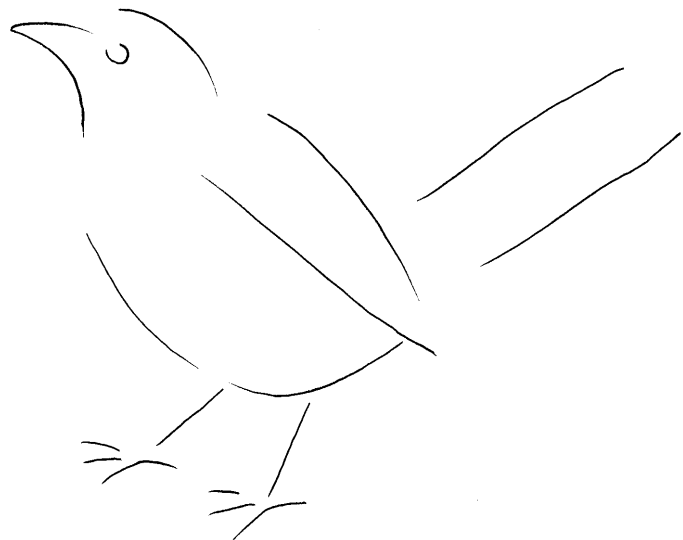
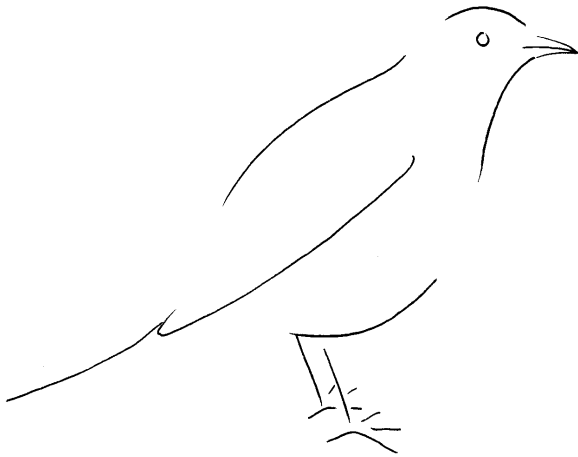
caor

Biashlabhraí

Críochnaigh na líníochtaí seo.

Cuir lipéid ar na
líníochtaí agus
dathaigh iad.

Banc Focal

luch

lon dubh

gráinneog

smólach

Turgnamh

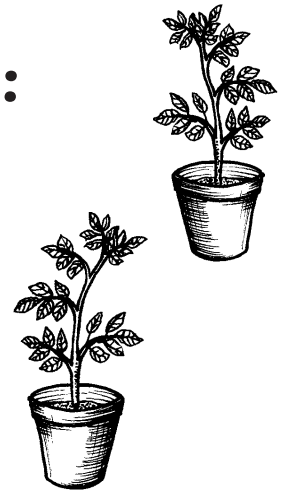
Beidh na rudaí seo ag teastáil uait:

Trí phlanda prátaí shláintiúla

Mála plaisteach dubh

Bosca cairtchláir le poll i dtaobh amháin

Lipéid

Seo é atá le déanamh agat

- ★ Cuir planda amháin isteach sa mhála plaisteach agus ceangail go daingean é. Cuir lipéad uimhir a haon air.
- ★ Cuir an bosca cairtchláir thar an dara planda. Cuir lipéad uimhir a 2 air.
- ★ Fág an tríú planda ar leac na fuinneoige. Cuir lipéad uimhir a trí air. Cuir usice air mar is gá.

Tar éis trí seachtaine... Scrúdaigh na plandaí.

Cuir taobh le taobh iad. Cad a thugan tú faoi deara.

An planda sa mhála

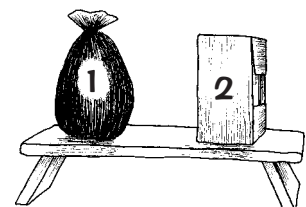
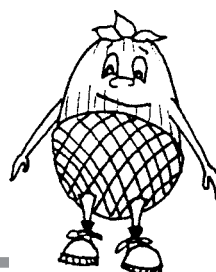
Cén fáth?

An planda sa bhosca

Cén fáth?

An planda ar leac na fuinneoige

Cén fáth?

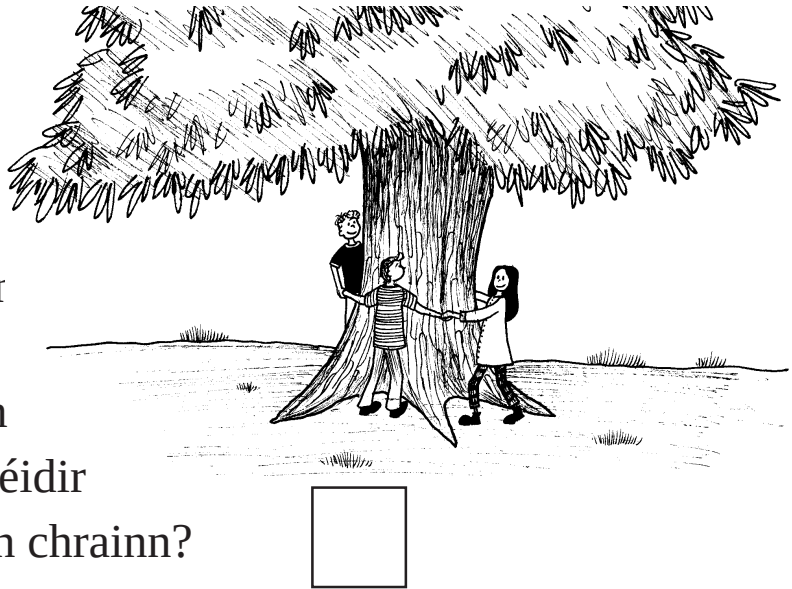

Turas Dúlra

Tasc 1

Seasaigí i gciorcal
mór timpeall an chrair

An mó páiste le greim
láimhe ar a chéile ar féidir
a chur timpeall stoc an chrainn?

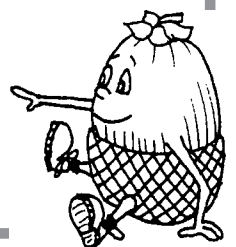

Tasc 2

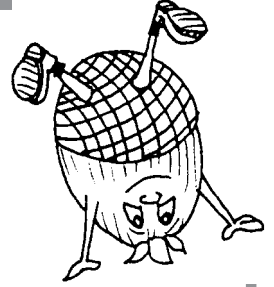
Seasaigí faoi imeall
na gcrabh is faide
ón gcrann.

Beir greim láimhe ar
a chéile. Tá sibh
anois i bhur seasamh
os cionn imeall na
bhfréamhacha is
faide ón gcrann..

An mó dalta a
bhfuil greim
láimhe ar a
chéile?

Turas Dúlra

Tasc 3 Féach ar an gcrann.

★ Tá na **duilleoga** ag _____ an chrainn.

★ Tá dath _____ ar **choirt** an chrainn.

_____ na **fréamhacha** leathana an crann go daingean

Tógann siad _____ isteach chun úsáide an chrainn.

★ Tá **stoc** an chrainn mór agus láidir.

An bhfuil sé i gcuid amháin nó an bhfuil sé roinnte? _____

Má tá sé roinnte, an mó cuid de atá ann? _____

★ Tosaíonn na **craobha** áit a scarann an stoc.

★ Cén dath atá ar na duilleoga? _____.

San fhómhar, bíonn dath _____ ar an-chuid duilleog.

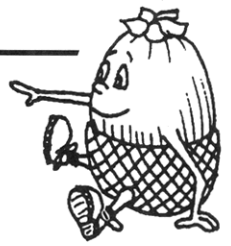
San earrach _____ duilleoga nua.

Tasc 4 Dean cuimilteáin den chrann.

Dean cuimilteán den choirt nó de dhuilleog chun colláis de chrann a dhéanamh sa rang.

Na Crainn Thart Orainn

Conas Dealbh Chrainn A Dhéanamh

Is obair í seo don rang go léir.

Ar dtús caithfidh tú duilleoga a bhailiú. Duilleoga móra mar seiceamar, crann cnó capaill nó teile sea is fearr.

Ba chóir duilleog agus í deas, mór a bheith ag gach duine sa rang.

Ina dhiaidh sin, tá tú chun cuimilteán de dhuilleog a dhéanamh. Chuige seo, bíonn giota bán de pháipéar agus é níos mó ná an duilleog agus crián ag teastáil. Ba chóir meascán de chriáin dhaite a bheith ag an rang.

Cuir do dhuilleog faoin leathanach agus cuimil go crua thar an leathanach. Iompagh an leathanach thart agus déan an dara cuimilteán. Ba chóir go mbeadh dhá chuimilteán de do dhuilleoig agat anois ar an leathanach.

Anois ní mór duit an cuimilteán a ghearradh amach. Go cúramach, gearr le siosúr thar timpeall an taobh amuigh de chiumhais an chuimilteáin. Nuair a bheidh seo déanta ag an rang go léir ba chóir go mbeadh bailiúchán ann de dhuilleoga ildaite agus iad ar chóimhéid leis na duilleoga cearta. Bainfear úsáid astu seo anois don dealbh chrainn.

Chun dealbh chrainn déthoimhseach a déanamh, is gá duit cruth de chorp crainn le craobhacha, a ghearradh amach as páipéar donn. Is féidir na duilleoga a ghreamú de na craobhacha ansin agus an crann atá críochnaithe a chur suas ar bhalla an tseomra scoile. Is féidir cuspa trí-thoimhseach a dhéanamh trí chorp crainn a chruthú as rolla fada de chairtehlár agus craobhacha as réiteoirí píopa. Is féidir na duilleoga a shocrú ar na craobhacha ansin agus an t-iomlán a thaispeáint ar bhord.

Chun móibíl de chrann a dhéanamh, ní mór gach cuimilteán de dhuilleog a cheangal de chorda (bain feidhm as éagsúlacht fad) agus déan iad a chrochadh ó áit ard - ar feadh faid chrochaire sreinge b'fhéidir.

Tá tábhacht ar leith ag baint leis an tionscadal seo má bhaintear feidhm as crann i gclós na scoile. Muna bhfuil aon saghsanna crann le duilleoga atá sách mór (muna bhfuil agat ach beith nó an sceach gheal) bí ag machnamh ar roinnt eile a chur. Beidh seiceamar a chuirtear ó "héileacaptair" mór go leor chun feidhm a bhaint as tar éis dhá bhliain.

Na Crainn Thart Orainn

Conas Dealbh Chrainn A Dhéanamh

Is obair í seo don rang go léir.

Ar dtús caithfidh tú duilleoga a bhailiú. Duilleoga móra mar seiceamar, crann cnó capaill nó teile sea is fearr.

Ba chóir duilleog agus í deas, mór a bheith ag gach duine sa rang.

Ina dhiaidh sin, tá tú chun cuimilteán de dhuilleog a dhéanamh. Chuige seo, bíonn giota bán de pháipéar agus é níos mó ná an duilleog agus crián ag teastáil. Ba chóir meascán de chriáin dhaite a bheith ag an rang.

Cuir do dhuilleog faoin leathanach agus cuimil go crua thar an leathanach. Iompagh an leathanach thart agus déan an dara cuimilteán. Ba chóir go mbeadh dhá chuimilteán de do dhuilleoig agat anois ar an leathanach.

Anois ní mór duit an cuimilteán a ghearradh amach. Go cúramach, gearr le siosúr thar timpeall an taobh amuigh de chiumhais an chuimilteáin. Nuair a bheidh seo déanta ag an rang go léir ba chóir go mbeadh bailiúchán ann de dhuilleoga ildaite agus iad ar chóimhéid leis na duilleoga cearta. Bainfear úsáid astu seo anois don dealbh chrainn.

Chun dealbh chrainn déthoimhseach a déanamh, is gá duit cruth de chorp crainn le craobhacha, a ghearradh amach as páipéar donn. Is féidir na duilleoga a ghreamú de na craobhacha ansin agus an crann atá críochnaithe a chur suas ar bhalla an tseomra scoile. Is féidir cuspa trí-thoimhseach a dhéanamh trí chorp crainn a chruthú as rolla fada de chairtehlár agus craobhacha as réiteoirí píopa. Is féidir na duilleoga a shocrú ar na craobhacha ansin agus an t-iomlán a thaispeáint ar bhord.

Chun móibíl de chrann a dhéanamh, ní mór gach cuimilteán de dhuilleog a cheangal de chorda (bain feidhm as éagsúlacht fad) agus déan iad a chrochadh ó áit ard - ar feadh faid chrochaire sreinge b'fhéidir.

Tá tábhacht ar leith ag baint leis an tionscadal seo má bhaintear feidhm as crann i gclós na scoile. Muna bhfuil aon saghsanna crann le duilleoga atá sách mór (muna bhfuil agat ach beith nó an sceach gheal) bí ag machnamh ar roinnt eile a chur. Beidh seiceamar a chuirtear ó "héileacaptair" mór go leor chun feidhm a bhaint as tar éis dhá bhliain.